تیۆرەکانی فیزیکبوون

(جیابەجێکردنی پەروەردەیی)

ڕەمەزان حەمەدەمین قادر

26579

Preview sample - page 1 of 12 - Soran University Academic Digital Library

ناوی کتێب: تێۆرەکانی فێربوون – جێبەجێکردنی پەروەردەیی.
نوسینی: رەمەزان حەمەدەمین قادر.
بابەت: پەروەردە.
هەڵەچنی: کاک وریا و جیگر جەواد.
بەرگ: ئەنجام ئەنور.
چاپخانە: سایە - سلێمانی.
چاپی: یەکەم ٢٠٢٠.
تیراژ: (١٠٠٠).
نرخ:(٦٠٠٠)
لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکانی سلێمانی ژمارە سپاردنی(١٩٩١) سالی(٢٠٢٠) پێدراوە.
هەموو مافێکی ئەم بەرهەمە پارێزراوە بۆ وەرگێڕ.
(٠٧٧٠١٩٠٩٦٥٧) – (٠٧٥٠٣٤٣٠٦٣٦)
Facbook:ramazan hamadamin@yahoo.com

Preview sample - page 2 of 12 - Soran University Academic Digital Library

پێرست

بەشی یەکەم: چەمک و بنەما و پرنسیپەکانی تیۆری فیربوون ١٦

یەکەم: تیۆر: ١٦

١- چەمکی تیۆری: ١٦

٢- لە رووی زمانەوانییەوە: ١٨

٣- بنەماکانی تیۆر: ١٩

٤- پێوەرەکانی تیۆر: ٢١

دووەم: چەمک و پێکهاتە و پرنسیپەکانی فێربوون: ٢٤

١- پێناسەی فێربوون: ٢٥

٢- تایبەتمەندییەکانی فێربوون: ٢٨

٣- فێربوون و ئەنجامدان: ٢٩

٤- پێکهاتەی هەڵوێستی فێربوون: ٢٩

٥- ئەو فاکتەرانەی کاردەکەنە سەر بنەما و هەڵوێست و ئەنجامەکانی فێربوون: ٣١

١- ئامانج (Goals): ٣٢

٢- پێگەیشتن و ئامادەیی: ٣٢

٣- پێگەیشتن و فێربوون: ٣٤

٦- بنەما مەعریفییەکانی فێربوون: ٣٦

٧- سەرچاوەکانی فێربوونی زانیاری: ٤١

١- وتە و فرمانەکان یان بڕیارە کلاسیکییەکان: ٤٢

٢- توێژینەوەی ئەزموونی: ٤٣

٣- چەمکەکەکانی توێژینەوە و تاقیکردنەوە: ٤٥

پرسی فێربوون و گرنگی تیۆرەکان: ٤٩

سێیەم: تیۆرەکانی فێربوون: ٥٣

کۆمەڵەی یەکەم: تیۆرە رەفتارییەکان: ٥٥

کۆمەڵەی دووەم: تیۆرە مەعریفییەکان: ٥٦

ئەرک و ڕۆڵی تیۆرەکانی فێربوون: ٥٦

Preview sample - page 3 of 12 - Soran University Academic Digital Library

بەشی دووەم: تیۆرەکانی فێربوونی ڕەفتاری ٦٠
- بەش بەش کردن: واتا دەتوانین بیرۆکە ئالۆز و ناوێتەکان لە ڕێگای بەش بەش کردن ٦٢
یەکەم: تیۆری مەرجی کلاسیکی (ئیڤان پاڤلۆڤ Ivan Pavlov): ٦٢
یەکەم: گرینانە و چەمکەکانی تیۆری مەرجی کلاسیک: ٦٦
دووەم: تاقیکردنەوەی پاڤلۆڤ: ٦٩
سێیەم: پێکهاتە سەرەکییەکانی مەرجی کلاسیک: ٧٠
چوارەم: ناوەرۆکی تاقیکردنەوەکەی پاڤلۆڤ: ٧١
پێنجەم: مەرجداری لای مرۆڤ: ٧٥
شەشەم: وەلامی مەرجی: ٧٦
حەوتەم: تایبەتمەندییەکانی وەلامی مەرجی: ٧٧
هەشتەم: یاساکانی مەرجی پاڤلۆڤ: ٧٨
١- یاسای تەنها یەکجار: ٧٩
٢- یاسای پاڵپشتێکردن: ٨٠
٣- یاسای کوژاندنەوە: ٨١
٤- یاسای گشتاندنی وروژێنەر: ٨٤
٥- یاسای جیاکاری: ٨٥
٦- یاسای بەدوایەکداهاتن: ٨٦
نۆیەم: جێبەجێکردنی تیۆری مەرجی کلاسیک لە پرۆسەی پەروەردە: ٨٧
دووەم: تیۆری هەوڵ و هەڵە: ٩٠
یەکەم: گرنگترین یاسا سەرەکییەکانی فێربوون: ٩٠
١- یاسای ئامادەیی: ٩١
١- یاسای ڕاهێنان: ٩١
٣- یاسای کاریگەری: ٩٢
ئاراستەکانی یاسای کاریگەری: ٩٢
٤- یاسا لاوەکییەکانی فێربوون: ٩٣
دووەم: نەخشەی تاقیکردنەوەکەی سۆرندیک: ٩٤

Preview sample - page 4 of 12 - Soran University Academic Digital Library

سێیەم: شیکاری هەڵوێستی فێربوون بە هەوڵ و هەڵە:..... ٩٦
چوارەم: گریمانەکانی تیۆری هەوڵ و هەڵە:..... ٩٧
پێنجەم: هەڵبژاردن و بەیەکەوەبەستنەوە:..... ٩٨
شەشەم: جێبەجێکردنی پەروەردەییانەی تیۆری فێربوون بە هەوڵ و هەڵە: ٩٩
سێیەم: تیۆری فێربوونی کرداری Operant Conditioning: ١٠١
یەکەم: کەسایەتی سکینر ١٩٠٤- ١٩٩٠):..... ١٠١
دووەم: تاقیکردنەوەکانی سکنر:..... ١٠٤
سێیەم: پاشکۆ رەفتارییەکان:..... ١٠٧
١- هاندان:..... ١٠٧
چوارەم: ڕێکارە سزاییەکان:..... ١١٤
١- سزای ئەرێنی:..... ١١٤
٢- سزای نەرێنی:..... ١١٥
تێبینی سەبارەت بە هاندان و سزا:..... ١١٨
پێنجەم: خشتەی هاندان:..... ١٢٠
خشتەی هاندان دابەشدەبێت بۆ دوو گرووپی سەرەکی:..... ١٢١
گرووپی یەکەم: خشتەی هاندانی بەردەوام:..... ١٢١
گرووپی دووەم: خشتەی هاندان و پاڵپشتی پچڕ پچڕ:..... ١٢٣
شەشەم: چەند نموونەیەک سەبارەت بە پایەکانی پاڵپشتیکردنی رەفتار:. ١٢٤
١- خشتەی پاڵپشتیکردنی ماوە ماوە:..... ١٢٤
- خشتەی پاڵپشتیکردنی ماوە جێگیر یان نەگۆڕ..... ١٢٤
- خشتەی ماوە گۆڕاو:..... ١٢٥
٢- خشتەی پاڵپشتی ڕێژەیی:..... ١٢٦
- خشتەی پاڵپشتی ڕێژە نەگۆڕ:..... ١٢٦
- خشتەی پاڵپشتی نەگۆڕاو یان جێگیر:..... ١٢٦
(پوختەی ڕێکارەکانی خشتەی پاڵپشتیکردنە جیاوازەکان)..... ١٢٨
حەوتەم: گشتاندن:..... ١٣٠
یەکەم: گشتاندنی وروژێنەر:..... ١٣٠

Preview sample - page 5 of 12 - Soran University Academic Digital Library

دووەم: گشتاندنی وەلام:..... ١٣٠
فاکتەرەکانی کار لە کوژاندنەوەی وەلام دەکەن:..... ١٣١
هەشتەم: دروستکردنی رەفتار:..... ١٣١
١- دروستکردنی رەفتار:..... ١٣٢
٢- پەرەپێدان و بەهێزکردنی رەفتار:..... ١٣٤
٣- لادان و سڕینەوەی رەفتار:..... ١٣٤
نۆیەم: جێبەجێکردنی تیۆرەکەی سکنر لە پرۆسەی پەروەردە:..... ١٣٥
چوارەم: تیۆری رەفتاری (جون واتسون. ١٨٧٨ - ١٩٥٨):..... ١٣٩
یەکەم: تیۆرەکەی واتسون:..... ١٤٠
دووەم: تاقیکردنەوەکانی واتسون:..... ١٤١
سێیەم: بنەما سەرکییەکانی تیۆرەکە:..... ١٤٢
چوارەم: شرۆڤەی واتسون بۆ فێربوون:..... ١٤٦
پێنجەم: فێربوونی پرۆگرامکراو:..... ١٤٩
یەکەم: پرنسیپەکانی فێربوونی پرۆگرامکراو:..... ١٤٩
دووەم: گرنگی دیاریکردنی ئامانجی پەروەردە:..... ١٥٠
شەشەم: تیۆری هاوتاکردنی گاتری (Edwine Guthrie):..... ١٥٢
یەکەم: تەفسیرکردنی فێربوون:..... ١٥٣
دووەم: پرس و گرێمانە سەرەکییەکانی تیۆری گاتری:..... ١٥٥
سێیەم: هەموارکردنەوەی خونەریت و سڕینەوەی:..... ١٥٨
ئەم نموونەیە پرسی سێ رێگاکەی هەموارکردنەوە و گۆڕینی خونەریت
ڕوون دەکاتەوە:..... ١٥٩
چوارەم: رێگای وروژێنەری ناهاوتا:..... ١٦٢
پێنجەم: جێبەجێکردنی پەروەردەیی:..... ١٦٣
حەوتەم: تیۆری فێربوونی هۆل "تیۆری هاندان" (١٩٥٢ - ١٨٨٤):..... ١٦٥
یەکەم: میتۆدەی هۆل:..... ١٦٧
دووەم: گرێمانە سەرەکییەکانی تیۆری هۆل:..... ١٦٩
سێیەم: کاریگەری پاڵپشتی لەسەر کەمکردنەوەی پاڵنەری:..... ١٧٣

Preview sample - page 6 of 12 - Soran University Academic Digital Library

چوارەم: چەمکە سەرەکییەکانی تیۆری هۆل: ١٧٧
یەکەم: خونەریت: ١٧٧
دووەم: پالنەری هاندان: ١٧٧
سێیەم: هاندانی لاوەکی: ١٧٨
چوارەم: دۆز: ١٧٩
پێنجەم: بەردەوامی تۆندی وروژێنەر: ١٧٩
شەشەم: هەولی وەلامدانەوە: ١٧٩
حەوتەم: هێزی خونەریتی گشتیتراو: ١٨٠
هەشتەم: وەستانی وەلام و وەستانی مەرجی: ١٨٠
دەیەم: ئاستەنگی پەرچەکردار: ١٨١
یازدە: پالپشتی سەرەتایی: ١٨١
دوازدە: پالپشتی بنەڕەتی: ١٨٢
پێنجەم: چەمکی فێربوونی جیاکراوە: ١٨٢
بەشی سێیەم: تیۆرەکانی فێربوونی مەعریفی ١٨٣
ئاراستەی مەرعریفی لە تویژینەوە و تەفسیرکردنی فێربوون: ١٨٣
یەکەم: تیۆری فێربوونی مەبەستداری (تۆلمان): ١٨٧
یەکەم: سیما سەرەکییەکانی رەفتاری مەبەستداری: ١٨٨
دووەم: مەبەستداری رەفتار: ١٨٩
سێیەم: فێربوونی مەبەستداری لەلایەن تاکەوە ئاراستە دەکرێت: ١٩٣
چوارم: فێربوونی مەبەستداری؛ لە هەڵوێستی پەروەردەیی: ١٩٦
قۆناغ و هەنگاوەکانی شێوازی فێربوونی مەبەستداری: ١٩٧
دووەم: تیۆری گشتالت (Gestalt Theory): ٢٠٠
یەکەم: تاقیکردنەوەکانی کۆهلر لەسەر تێڕبینی: ٢٠١
تاقیکردنەوەی یەکەم: سندوق: ٢٠٣
تاقیکردنەوەی دووەم: یەک دار: ٢٠٥
تاقیکردنەوەی سێیەم: دوو دار: ٢٠٦
دووەم: پرنسیپەکانی فێربوون بە تێڕبینی: ٢٠٧

Preview sample - page 7 of 12 - Soran University Academic Digital Library

سێیەم: چەمکە سەرەکییەکانی تیۆری گشتالت: ٢٠٨
چوارەم: یاساکانی فێربوون بە تێڕبینی: ٢١٢
یەکەم: یاسای پرکردنەوە: ٢١٣
دووەم: یاسای تەواوکردن: ٢١٤
سێیەم: یاسای داخستن: ٢١٥
چوارەم: یاسای گشتییەتی: ٢١٥
پێنجەم: یاسای بەیەککەیاندن: ٢١٥
شەشەم: یاسای هاوشێوەیی: ٢١٥
پێنجەم: گرێمانەکانی تیۆری تێڕبینی سەبارەت بە فێربوون: ٢١٥
گرێمانەی یەکەم: فێربوون لە ڕێگای تێڕبینی دەبێت: ٢١٦
گرێمانەی دووەم: فێربوون پشت بە درککردن دەبەستێت: ٢١٦
گرێمانەی سێیەم: فێربوون لەسەر دووبارە ڕێکخستنەوە پێکدێت: ٢١٦
گرێمانەی چوارەم: فێربوون لەسەر درککردنی بونیادی ناوخۆیی پێکدێت، کە فێری دەبین: ٢١٧
گرێمانەی پێنجەم: فێربوون گرنگی بە ئامراز و ئەنجام دەدات: ٢١٧
گرێمانەی شەشەم: فێربوون لەسەر بنەمای تێڕبینی، دوور دەکەوێتەوە لە هەڵەکردن: ٢١٧
گرێمانەی حەوتەم: تێگەیشتن و تێڕبینی، ڕێگا بە گواستنەوەی کاریگەری فێربوون دەدەن: ٢١٧
گرێمانەی هەشتەم: تێڕبینی بە خودی خۆی پاداشتی فێربوونە: ٢١٨
شەشەم: جێبەجێکردنی تیۆری گشتالت لە پڕۆسەی پەروەردە: ٢١٨
سێیەم: تیۆری فێربوونی کۆمەڵایەتی (البێرت باندورا (Bakdura): ٢٢١
یەکەم: تاقیکردنەوەی باندۆرا: ٢٢٥
ناوەندی وەڵامی شەڕانگێزی گروپەکان بە شێوەیە بوو: ٢٢٧
دووەم: پرسە سەرەکییەکانی تیۆری فێربوون بە تێبینیکردن: ٢٢٨
سێیەم: پرسی بەدەستهێنانی وەڵامی نوێ لە ڕێگای مۆدێلی ڕەفتاری: ٢٣٠
چوارەم: فێربوون بە تێبینیکردن لە پلەی باڵا: ٢٣١

Preview sample - page 8 of 12 - Soran University Academic Digital Library

پێنجەم: گریمانەکانی تیۆری فیربوون بە تێبینیکردن:..... ٢٣٢
گریمانەی یەکەم: زۆربەی فیربوونەکانی مرۆڤ مەعریفییە..... ٢٣٢
گریمانەی دووەم: یەکێک لە سەرچاوەکانی فیربوونی مرۆڤ؛ ئەنجامی وەلامەکانە:..... ٢٣٤
گریمانەی سێیەم: سەرچاوەی دووەمی سەرەکی فیربوون لە ڕێگای تێبینیکردنە:..... ٢٣٥
گریمانەی چوارەم: پرۆسەی سەرنجدان پەیوەستە بە مۆدێلەکە و کەسەی تێبینکار و بارودۆخی کەسی هاندەر:..... ٢٣٦
گریمانەی پێنجەم: کۆد کردن و دووبارەکردنەوە، یارمەتی پرۆسەی هەڵگرتن دەدەن:..... ٢٣٩
گریمانەی شەشەم: پرۆسەی بەیاد هێنانەوە:..... ٢٤٢
گریمانەی حەوتەم: پرۆسەی پاڵنەری کاریگەرە بە پاڵپشتی دەرەکی، شوێنگرەوە، خودی:..... ٢٤٢
گریمانەی هەشتەم: زانیارییەکانی وەلامی فیربوون بە تێبینیکردن، لە ڕێگای ڕوونکردنەوەی بابەتەکان یان وشەکان یان وێنەکان دەگوازرێنەوە:..... ٢٤٢
گریمانەی نۆیەم: ڕووبەڕوو بوونەوەی مۆدێلێک، سێ کاریگەری جیاوازی لەسەرە ڕەفتاری کەسی تێبینیکار دەبێت:..... ٢٤٣
گریمانەی دەیەم: فیربوون بە تێبینی؛ سەرچاوەی سەرەکی بنەما و پرنسیپەکانە:..... ٢٤٤
گریمانەی یازدە: فیربوون بە تێبینیکردن؛ سەرچاوەی سەرەکی ڕەفتاری داهێنەرانەیە:..... ٢٤٤
شەشەم: جێبەجێکردنی تیۆری فیربوونی مۆدێلی کۆمەڵایەتی لە پرۆسەی پەروەردە:..... ٢٤٥
چوارەم: تیۆری بواری مەعریفی (کیرت لیفین. Kirt Lewin)..... ٢٤٧
یەکەم: بۆشایی ژیان (The Life Space):..... ٢٤٨
دووەم: تۆپۆلۆژیای بۆشایی ژیان (The Life Space Topology)..... ٢٥٠
یەکەم: تاکی دەروونی (Psychological Person)..... ٢٥١

Preview sample - page 9 of 12 - Soran University Academic Digital Library

دووەم: ژینگەی دەروونی (Psychological Environment)..... ٢٥١
سێیەم: رەهەندەکانی بۆشایی ژیان:..... ٢٥٢
چوارەم: واتای فێربوون:..... ٢٥٣
فاکتەرەکانی گۆڕانی بونیادی مەعریفی:..... ٢٥٦
١- جیاکاری درککردن:..... ٢٥٦
٢- گشتاندنی مەعریفی:..... ٢٥٦
٣- دووبارە بونیادنانەوەی ناوچەی شوێنی ژیان:..... ٢٥٧
دووەم: جێبەجێکردنی تیۆری بواری مەعریفی لە پرۆسەی پەروەردە:..... ٢٥٨
پێنجەم: تیۆری فێربوونی واتادار (Meaningful Learning)..... ٢٦١
یان مۆدێلی ئۆزۆبێل (Ozobel Model):..... ٢٦١
یەکەم: ڕێکخراوە پێشکەوتووەکان: (المنظمات المتقدمة)..... ٢٦٤
١- ڕێکخراوی پێشکەوتووی ڕوونکراوە:..... ٢٦٤
٢- ڕێکخراوی پێشکەوتووی بەراوردکاری:..... ٢٦٤
دووەم: پۆلێنکردنی فێربوونی واتادار:..... ٢٦٥
٢- فێربوونی چەمک: ئۆزۆبێل جیاوازی لە نێوان دوو قۆناغی فێربوون دەکات:..... ٢٦٥
قۆناغی پێکهێنانی چەمک:..... ٢٦٥
٣- فێربوونی پرسەکان:..... ٢٦٦
سێیەم: جێبەجێکردنی پرنسیپەکانی فێربوونی واتادار لە پەروەردە:..... ٢٦٧
شەشەم: تیۆری گەشەی مەعریفی ژان پیاژێ:..... ٢٦٩
یەکەم: پرسی گەشەی مەعریفی:..... ٢٧١
دووەم: پرنسیپەکانی تیۆری فێربوونی پیاژێ:..... ٢٧١
سێیەم: چەمک سەرەکییەکانی تیۆری پیاژێ:..... ٢٧٢
چوارەم: قۆناغەکانی گەشەی مەعریفی:..... ٢٧٥
یەکەم: قۆناغی هەستی جوڵەیی:..... ٢٧٦
دووەم: قۆناغی پێش پرۆسەکان:..... ٢٧٦
سێیەم: قۆناغی پرۆسە مادییەکان یان بەرجەستەکان:..... ٢٧٨

Preview sample - page 10 of 12 - Soran University Academic Digital Library

چوارەم: قۆناغی بیرکردنەوەی ئەپستراکت: ٢٧٩
پێنجەم: گرنگی تیۆری مەعریفی پیاژێ: ٢٨٠
شەشەم: جێبەجێکردنی تیۆری گەشەی مەعریفی پیاژێ لە پرۆسەی
پەروەردە: ٢٨٣
سەرچاوەکان ٢٨٥

Preview sample - page 11 of 12 - Soran University Academic Digital Library

تیۆرەکانی فێربوون

مرۆڤ تەنها پێویستی بە فێربوون نییە، بەڵکو زۆرینەی کات خۆشەویستی بۆ زانین و تێگەیشتن لە پرسی فێربوون، پاڵی دەنێت بۆئەوەی بزانێت چۆن فێربێت؟ کەسانی بیرمەند و پسپۆڕ لە بواری پەروەردە، لە هەندێك لە کۆمەڵگە شارستانییەکان، دید و بۆچوونیان سەبارەت بە سروشتی پرۆسەی فێربوون خستوومتەڕوو، بە دیاریکراوی هەنگاو و هەنگاو کۆمەڵێك دید و بۆچوونیان سەبارەت بە تیۆرەکانی فێربوون خستوومتەڕوو.

بۆئەوەی لە سروشتی پرۆسەی فێربوون تێبگەن، پێویستە لە تیۆرەکانی فێربوون تێبگەین، لەبەرئەوەی لە ڕێگای تێگەیشتن لە تیۆرەکانی فێربوون، وەڵامی ئەو پرسیارەمان دەستدەکەوێت چۆن فێردەبین، هاوکات فێری ئەو ڕێکار و میکانیزمانە دەبین، بۆئەوەی لە پرۆسەی پەروەردە و فێرکردن بۆ پێگەیاندنی خۆمان و نەوەکانمان پەیڕەویان بکەین.

بەرگ:

Preview sample - page 12 of 12 - Soran University Academic Digital Library